

עקודים ב אות ז

[סימן א.] כל י' ספי' הם כלולים בה' שהם נרנח"י, מבואר שבכל א' מהאורות דהאח"פ היו ה' פנימים וה' מקיפים. אמנם מבואר שגם באורות הפה הוא ג"כ כמו באצילות, ולא נתגלה גם באורות הפה רק ב' מקיפים לבד, וגם מבואר שבאצילות יש ה' מקיפים.

מה ענין המקיפים בהאורות דאזן חוטם שיצא מהאזן חוטם י' ספי' מקיפים מימין וי' ספי' פנימים לשמאל, מה שייך לקרוא אותם בשם מקיפים כי על מה הם מקיפים, ומי עומד בפנימיותם. בפשטות הכוונה הוא אחר שמתלבשים זב"ז, שהאור דאזן וחוטם ימין הם מתפשטים למטה רק בבחי' מקיפים, והם הנרנח"י המקיפים והשמאליים מתלבשים בפנים. אמנם כל זה לא שייך אלא באורות דאזן חוטם. אך באורות הפה דענינינו, שהוא האור דהתפשטות הא' דהפה אשר למטה ממנו לא היה לו אז שום מציאות כלל, והוא עלה אחר כך כולו למעלה, ונשאר שם לעולם.

אך עומק הענין בכ"ז הוא, כי אי אפשר להוציא שום אור אלא רק ע"י בחי' זווג, וא"כ הרי יצאו כל אלו האורות דאח"פ ע"י בחי' זווג נעלם בהרישין עלאין שבא"ק. כל בחי' זווג הוא נמשך ונעשה בסדר דאמ"ר וק"ב, והוא בבחי' אור וכלי. וכל זה בתוך רישא דא"ק. וזהו סוד הענין, י' כלים לאור האזן, וי' כלים לאור החוטם, וי' כלים לאור הפה. כי הרי יצא ונולד כל ספי' וספי' מהי' ספירות אשר בכל א' מהאח"פ ע"י בחינת זווג ובסדר דאמ"ר וק"ב, שהוא אור וכלי. וכ"ז היה גם בהתפשטות הראשון עצמו. הם עצמן סוד בחי' העביות שאמר הרב שהיה כלול בחי' עביות בהאורות עצמן גם ביציאתם משורשם.

אמנם באשר שכל ההתפשטות הראשון הנה הוא כולו אור בהיר מאד, והוא חזר ועלה למעלה ונשאר שם לעולם, ועיקר עולם העקודים הוא רק ההתפשטות השני, וכל הי' ספי' דההתפשטות הראשון הוא בערכו רק בבחי' כתר לבד אליו, וכן כל בחי' העביות והכלים שהיה בהתפשטות הראשון, הוא נחשב כולו להאור דההתפשטות השני רק בבחי' כלי אחת. כי אין ניכרים בו לי' כלל.

והנה בהאוזן והחוטם אשר בהם לא נתחברו המקיפים עם הפנימים יחד, לכן כאשר חזרו האורות לעלות למעלה הנה חזרו ועלו האורות הפנימים עם בחי' הכלים שלהם ג"כ, ולא נבררו האורות מהכלים כלל ועלו כולם למעלה. משא"כ באורות הפה, הנה באשר שאורות המקיפים הם אינם דבוקים כ"כ עם הכלים, לכן כאשר חזרו ועלו הם למעלה, הנה ביררו הם את האורות הפנימים ג"כ מהכלים ועלו כל האורות למעלה והכלים נשאר למטה לבדן. וזהו ענין הכלי אשר היה רק באורות הפה ולא בהאורות דאזן חוטם. אמנם זה היה רק בהאורות דאזן חוטם העיקריים שהוא במקומם למעלה קודם שנתלבשו באורות הפה, אבל בהתפשטותם למטה ומתלבשים באורות הפה, הנה שם נעשה מציאות הכלי להאורות דאזן וחוטם ג"כ ע"ד שנעשה באורות הפה.

[סימן ב.] אמנם מה שאמר כי בעולם האצילות הנה לא נתגלה שם בפרטיות רק הב' מקיפים דהיחידה והחיה לבד, והרי הוא לכאורה נגד מה שנודע שישנם בכל פרצופי האצילות כולם כל ה' בחי' דנרנח"י המקיפים ג"כ בכל א' מהם, מ"ש האר"י ז"ל שלא יש אלא רק ב' מקיפים דחיה ויחידה לבד, הכוונה הוא רק על המקיפים הכוללים, וצ"ע פירוש דבריו.

אין שם ג"כ רק אלו הב' מקיפים לבד, הנה אין הכוונה על האורות שבכל ספי' עצמה, כי בזה הנה ישנם באמת פנימי ומקיף בכל א' מהם. הכוונה הוא רק על האור שמקבל כל א' תמיד גם כן מלמעלה. אמנם אין כוונתו על מה שמקבל כל פרצוף תחתון מהעליון שעליו, כי בזה הנה מקבל כל א' ג"כ מלמעלה או"פ ואו"מ בכל ה' בחי' הנרנח"י כולם. והנה על אותה השפע והתוספת אור אשר מקבלים הנאצלים תמיד מהמאציל עצמו ית"ש, הנה בזה יש חילוק בין העולמות, כי כל העולמות כולם אשר מאורות החוטם ולמעלה, אשר בהם לא נתגלה עדיין בחי' הכלי כלל, הנה הם מקבלים את שפעת המאציל בכל ה' בחי' נרנח"י שבהם, הן ה' פנימים והן ה' מקיפים. אבל מאחר אורות החוטם ולמטה, שהוא מאורות הפה ולמטה, אשר בהם כולם נתגלה בחי' הכלי, הנה הם אינם מקבלים את שפעת המאציל עצמו רק בבחי' ה' פנימים דהנרנח"י, אבל בהמקיפים אינם מקבלים את שפעת המאציל עצמו אלא רק את המקיפים דהיחידה והחיה לבד, אבל לא את המקיפים דנר"נ כלל.

והטעם הוא כי נודע הוא שהנר"נ הנה הם מתלבשים בגוף וכלי, ויש ג' כלים בכל פרצוף שהם מוח לב כבד שבהם מתלבשים הנר"נ, אבל החיה והיחידה הנה אין להם כלי בהגוף להתלבש בו, ואינם מתפשטים בהגוף אלא רק ע"י הנשמה, ועיקרם הוא באמת רק מבחוץ ובבחינת מקיפים לבד. ונמצא כי החיה והיחידה אין להם השתוות עם הגוף כלל, כי אינם מאירים ומתייחדים בו אלא רק ע"י הנשמה. משא"כ הנר"נ, הנה הם יש להם השתוות עם הגוף היטב.

והנה מפעולת אור המקיף הוא שהוא מזכך את הכלי מבחוץ והוא עובר דרך בו ומתייחד עם אור הפנימי, ולכן הוא כי בכל העולמות כולם אשר מאורות הפה ולמטה שנעשה בהם בחי' כלי, הנה אינו מתגלה בהם שפעת אור המאציל למקיפי דנר"נ כדי שלא תתבטל הכלי ע"ז. אבל המקיפי דחיה ויחידה אשר אין להם השתוות עם הכלי, וכל הארתם בהגוף הוא רק להנשמה לבד, ולכן אינם גורמים הם ביטול להכלי כלל.

[סימן ג.] כל אור עולם עליון נקרא א"ס להעולם אשר למטה ממנו, וא"כ הרי כל מה שאמרנו בשפעת אור המאציל הנה יהיה עד"ז מעולם לעולם. יהיה לפי"ז שכל אור עולם עליון הנמשך בהתחתון הנה אינו נמשך ממנו שפעת אורות המקיפים אלא רק הב' מקיפים העליונים

לבד. ונמצא כי בכל עולם באמת בכל א' כל הה' מקיפים כולם והוא הן בנרנח"י שבכל פרוץ עצמו, גם בשפעת האורות אשר נמשך מפרצוף לפרצוף. אך האור והשפע אשר נמשך מהאור העולם העליון להתחתון, הנה בזה אינו נמשך שפעת דאורות המקיפים אלא רק בבחי' הב' מקיפים העליונים לבד, והוא ג"כ עפ"י מ"ש הרב שהכלים דעולם העליון הם בבחי' אורות להתחתון. ונמצא כי בערך התחתון אין לעולם העליון בחי' כלי כלל, והוא כולו אור א"ס, לא נמשך שפעת אור עולם העליון בהתחתון אלא רק בשפעת הב' מקיפים העליונים דהחיה והיחידה לבד. א"כ קשה שלפי זה אין חילוק בזה בין הנרנח"י דהעולם עצמו להנרנח"י דהעולם העליון.

[סימן ד.] אמר הרב כי לעולם אינו נפסק שפעת המאציל אפי' רגע אחת, ונודע הוא שכל קיום ועמידת דכל העולמות כולם, נמשך ע"י השתלשלות המדרגות מלמעלה למעלה עד המאציל עליון ית"ש. וא"כ הרי בודאי פשוט הוא ששפעת אור המאציל ית"ש אינו נפסק אפי' רגע אחת, שישנו תמיד עוד שפעת המאציל כפולה נוסף על עיקר קיומם ועמידתם.

עיקר קיום והעמדת כל העולמות כולם וכל מה שנעשה בהם הנה הוא מהאור הקו, ועכ"ז הנה נמשך גם מאור א"ס המקיף שפע תמיד ג"כ בהעולמות כולם. כי שפעת אור א"ס הנמשך דרך הקו הנה הוא נמשך לעולם רק דרך השתלשלות המדרגות הרבה מאד, כי נמשך בכל תחתון רק דרך כל העליונים, נמשך להתחתון אלא רק תמצית הארה ממנו, ועי"ז נעשה כל שינוי המדרגות בין כל עליון לכל תחתון, אבל שפעת אור המקיף הנה הוא נמשך בב' תכונות, אחד הוא מה שנמשך ג"כ דרך השתלשלות המדרגות ומצטמצם ומסתתר בכל א'. והשני הוא כי לפעמים הנה הוא מתגלה ומאיר בתוקף אורו גם למטה בתחתית העשיה, ואינו מצטמצם כלל, והוא פעולת כל הנסים הנגלים, גם פעולת הנסים הנה הוא ג"כ בב' בחי' היינו נסים נגלים ונסים נסתרים, והנסתרים הם מתלבשים ג"כ בגוף וכלים.

והרי לנו כי בג' בחי' ותכונות מתפשט אור העליון להקיף על התחתון: אחד, מה שמצטמצם למדרגת התחתון לגמרי, והוא נקרא מעתה על שם התחתון, [המקיפים דנר"נ דהעליון]. והשני, מה שמתנהג למעלה מחוקיו וגבוליו, אמנם מתלבש בו ונגמר על ידו, והוא הנהגת דכל הנסים הנסתרים. והג', הנהגת דנסים הנגלים שהם לגמרי למעלה ממדרגת התחתון [דהב' מקיפים העליונים דהחיה והיחידה אשר משפעת אור המאציל ית"ש].

בכל העולמות שלמעלה מאורות הפה אשר שם אינו מתגלה עדיין בחי' כלי כלל, הנה מתפשט שם כל אור עולם עליון להתחתון ומאיר בו ומקיף עליו בכל הה' פנימים ומקיפים דהנרנח"י כולם, הכל בתוקף אורו דמדרגת העליון עצמו. אבל בכל העולמות אשר מאורות הפה ולמטה, הנה אינו מאיר שם אור עולם עליון למטה בתוקף אורו אשר ממדרגתו העליונה, אלא רק בהמקיף דהחיה והיחידה לבד, אבל המקיפי דנר"נ הנה הם מצטמצמים ואינם מתפשטים למטה אלא רק במדרגת התחתון לבד, וכדי שלא יגרום ביטול להכלים שלהם.

ונמצא מכ"ז כי באמת הנה מקיף כל עליון להתחתון בכל הה' מקיפים כולם. אך מ"ש הרב כאן שמאורות הפה ולמטה לא יש אלא רק השני מקיפים העליונים לבד, הכוונה הוא על בחי' האור דמדרגת העליון עצמו, כי אינו מתפשט מכל עולם עליון להתחתון להאיר בו ממדרגתו העליונה אלא רק בבחינת הב' מקיפים דהיחידה והחיה לבד IS THIS REPETITIVE.

[סימן ה.] והנה מאחר שכל סיבת החסרון דמקיפי נר"נ הוא רק מטעם שלא יגרום ביטול להכלי, א"כ הרי אורות הפה שלא היה נעשה בהם הכלי אלא רק בסופם וסיומם, מהחזה עד הטבור, נמצא הכח"ב חג"ת שבהם, שהם מהפה עד החזה, אשר שם לא היה עדיין כלי כלל, הנה היה מתפשט שם באמת כל הה' מקיפים כולם דאור העליון. וזהו שאמר כאן כי בכל האורות דאח"פ היה מתגלה בהם כל הה' מקיפים העליונים כולם, אך לקמן אשר שם מדבר מהכלי אשר נעשה באורות הפה עכ"פ, והוא כאשר הגיע התפשטותם מהחזה עד הטבור, שם אינו מתפשט בהם המקיפי דנר"נ במדרגת האור העליון עצמו.

עקודים פ"ג אות כה

[סימן א'] אמר הרב, שכל מי שהוא יותר תחתון הוא נשלם ביותר, וכל מי שהוא יותר עליון היה נשאר חסר ביותר. וקשה הבנתו שהרי כל א' אשר יצא הנה יצא עצמותו כולו, הן מה שנוגע אליו עצמו, והן מה שנוגע לכל התחתונים ממנו.

וכן מה שאמר שכל עליון היה מאיר להתחתון הסמוך אליו רק בבחי' רוח לבד, הרי אין מקום בזה להדברים כלל, כי מאחר שיצאו כל הי' הרי נשלמו הנרנח"י דהנפש הכללי בשלימות, וכן האיר כל א' לזולתו ממה שהוא, אם נשמה נשמה, אם חיה חיה. וכן הרי נודע הוא שכל עליון הנה הוא כלול מכל התחתונים כולם אחר שיצאו כל הי' הנה נשלמו כל א' מכל הנרנח"י דהנפש הכללי, כי התחתונים ממנו כלולים בו מאילו שהרי הוא שרשם.

[סימן ב'] כוונת הרב בכל השלימות והחסרונות שאמר הנה הוא באמת רק מה שנוגע להנפש הכללי, בענין קבלתה מהרוח נשמה חיה יחידה הכלליים אשר למעלה. שאותה הנפש הכללי הנה היא מקבל מהרוח נשמה ח"י הכלליים שמבפנים איזה הארה עכ"פ, גם בהיותה למטה. והיה קבלתה אשר מלמעלה אינו שוה בכל הספי', כי כל ספי' תחתונה היא נשלם בזה לפי ערכה

¹ פרקש?

יותר מכל ספי' עליונה.

והנה הי' ספי' דהנפש הכללי שהם הה' פרצופים שבה, הנה הם נמשכים ויוצאים מהי' ספי' דהרוח הכללי שהם הה' פרצופים שבו, ומקבלים תמיד תוספת הארה ממנו. הנה כל פרצוף ופרצוף מהנפש הכללי כאשר שהוא עומד בפחות מג' לשורשו שברוח הכללי שנשאר תוך פה דא"ק, הנה הוא מקבל הארה ממנו תמיד, ומשפיע אורו בו למעלה למטה, ומבפנים לחוץ, שכל פחות מג' הרי הוא כבוד. אבל כשהוא למטה מג' ממנו הנה נתמעט הארתו, אך עכ"ז הנה כל זמן שלא נתרחק להיות למטה מד', והרי הוא עדיין בתורת לבוד דרשב"ג, הנה מקבל עדיין ג"כ איזה הארה משורשו עכ"פ. אך כאשר נתרחק ועומד גם למטה מד' משורשו, הנה אז אינו מקבל עוד משורשו שום הארה מאומה.

הכתר שהוא א"א דהנפש הכללי, כאשר יצא הוא מהאח"פ ולחוץ, הנה היה הוא רחוק משורשו, שהוא הא"א שבהרוח הכללי, כל הט' ספי' כולם שמחכמה ולמטה אשר בהרוח הכללי. ואלו הט"ס הרי הם ד' פרצופים שבו, והרי היה עומד הכתר למטה מד' משורשו שלמעלה, ועי"ז לא קיבל הכתר משורשו שום הארה מאומה, ונשאר הכתר על בחינתו לבד, שהוא רק בחי' נפש. אך החכמה אבא שבהנפש הכללי, הנה הוא לא היה רחוק משורשו רק הח' ספי' הרי הם רק ג' פרצופים, שהוא עדיין בתורת לבוד דרשב"ג, ולכן קבל הוא ג"כ איזה הארה משורשו, שהוא החכמה דרוח הכללי עכ"פ. אבל הבינה דהנפש הכללי שהיא היה רחוק משורשה שבהרוח הכללי רק ב' פרצופים לבד, והרי היה היא פחות מג' לשורשה, ולכן קבלה היא משורשה הרבה. והז"א שהיה עוד יותר קרוב, הנה קבל הוא משורשו עוד יותר. והמלכות שבהנפש הכללי שלא היה בינה לבין שורשה שום הפסק כלל, לכן נשלמה היא בהארת הרוח הכללי בשלימות הראוי לה ובכל האפשרי.

אבל השלימות דנרנח"י אשר בהנפש הכללי עצמה הראוי לכל א', הנה בזה הם כולם שוים. כי כאשר נגמרו לצאת כל הי' ספי' כולם דהנפש הכללי, הנה נשלמו כל א' בכל הה' בחי' דהנרנח"י שבה כהראוי להם, כי הרי מקבלין דין מן דין, והם כולם מיוחדים זב"ז. וכל מה שאמר הרב בחילוקי השלימות שבהם, שכל תחתון נשלם ביותר, הוא הכל רק על הארתם שמקבלים משרשה שלמעלה שהוא מרוח נשמה חיה יחידה הכלליים העומדים מבפנים וכו'.

[סימן ג'] אך החכמה שהוא אבא דהנפש הכללי, הנה הוא היה רחוק משורשו רק למטה מג' ופחות מד', כי הרי לא היה הפסק בינו לבין שורשו שהוא רק הבינה וז"ל שברוח הכללי, ולכן בבחי' רוח ג"כ, והכוונה הוא על הארת הרוח שקבל משורשו שבהרוח הכללי. והגם שהכתר שהוא הא"א שבהנפש הכללי הנה הוא מפסיקו ג"כ, והרי יש בו ג"כ הפסק ד' פרצופים המפסיקים. אך דע כי ההפסק דהכתר לא נחשב עליו להפסק כלל, כי משום שהרי הוא הכתר דהנפש הכללי עצמו אשר יצא הוא ג"כ למטה ומבחוץ והוא עומד על החכמה ומאיר עליו, מאחר שהוא עמו במחיצתו, והם כללות פרצוף אחד שהוא פרצוף הנפש הכללי.

ולכן הבינה דהנפש הכללי אינה רחוקה משרשה רק הז"ת לבד שהם ז' ב' פרצופים, והרי היא בפחות מג' לשורשה [כי הכתר והחכמה דהנפש הכללי אינם מפסיקים בפניה. ולכן כאשר מתקרב הבינה דהנפש הכללי לשורשה שברוח הכללי בפחות מג', הנה מקבל עתה משורשה גם הארת הנשמה הכללי אשר בה ג"כ. והז"א דהנפש הכללי אשר הוא עתה בצאת הכתר עוד יותר קרוב לשורשו, ולכן הנה הוא מקבל משורשו ע"י הכח"ב שעליו גם את הארת אור החיה שבשורשו. אך המלכות דהנפש הכללי אשר אין בינה לשרשה שבהרוח הכללי שום הפסק כלל. אך בחינת אור המקיף דהחיה והיחידה שבהרוח הכללי, הנה זה חסר עדיין גם להמלכות, והוא משום שהרי הם עומדים בשני מקומות מיוחדים, כי הרוח הכללי הוא כולו למעלה ומבפנים, והנפש הכללי הוא יצא עתה כולו למטה ומבחוץ, והרי אינם מתייחדים זב"ז להקיף אותה כלל, {יט ע"א} עד שחזר אור הכתר והחכמה לעלות למעלה ומתייחדים מעתה ג"כ. וכן מתקרבת המלכות אל שרשה עוד עי"ז.

ונתקנו כל א' מהי"ס דהנפש הכללי בהארת אור דהרוח הכללי ג"כ. אך כ"ז הוא רק בהארה לבד מהאור דהרוח הכללי. אבל עיקר התיקון דהנפש הכללי אשר מאור העיקרי דהרוח הכללי, הנה זה לא נשלם אלא רק אחר שנסתלקו ועלו למעלה והתייחדו זב"ז ממש.

והנה כ"ז שאמרנו בענין התיקון שמתתקנים בהארת דהרוח הכללי ג"כ, הנה כ"ז הוא רק כאשר נגמר יציאת הכתר ג"כ. אבל כל זמן שלא נגמרו לצאת כולם, הנה היה החסרון ג"כ בכל א' לפי ערכו, כי בעת שהיה עדיין רק המלכות לבדה והיא נפש שבנפש, הנה לא היה לה אז מהרוח הכללי שום הארה מאומה, כי היתה המלכות אז רחוקה ג"כ משורשה שהוא המלכות שבהרוח הכללי, שהם ד' פרצופים, פרצופים א"א אר"א ז"א, שהיו הם עדיין למעלה ומבפנים.

אך כאשר יצא כל הו"ק כולם שהם הז"א דהנפש הכללי, כל שיעור פרצוף ז"א. לא די שאין מפסיק עתה בפני המלכות כלל, אלא אדרבה הוא שהיא מקבל על ידו הארה ושפע מלמעלה, והרי היא עומדת עתה בפחות מד' ולמטה מג' והיא בתורת לבוד דרשב"ג, וזהו שאמר הרב כי אחר שיצא הז"א ניתוסף להמלכות בחי' רוח.

הז"א דהנפש הכללי, הנה הוא היה עתה בבחי' נפש לבד, ולא קיבל הוא עתה עדיין מהארת הרוח הכללי מאומה, משום שהרי הוא עדיין רחוק שיעור ד' פרצופים (שהם א"א אר"א דהנפש הכללי שלא יצא עדיין, ופרצוף המלכות דהרוח הכללי שהיא לעולם למעלה ומבפנים). אך

אח"כ כאשר יצא גם הבינה דהנפש הכללי, הנה יצאה היא בבחי' נפש לעצמה, משום שהיא עומד רחוק משורשה שהוא הבינה דהרוח הכללי למטה מד' (והיינו הא"א והאבא דהנפש הכללי אשר עדיין לא יצאו, והזו"ן דהרוח הכללי אשר הם לעולם למעלה). אמנם הז"א דהנפש הכללי, הנה הוא נתקרב עתה אל שורשו ע"י יציאת הבינה מדרגה אחת, והיינו כי הרי הוא עומד עתה משורשו בפחות מד' ולמטה מג', בתורת לבוד דרשב"ג, ולכן הנה ניתוסף לו ע"ז הארת אור הרוח משורשו שלמעלה. והרי יש עתה להז"א כל הנר"ן דהנפש הכללי היטיב. וזהו שאמר הרב שכאשר יצאה הבינה ניתוסף בחי' רוח להז"א ונשמה להמלכות, ור"ל על בחי' הארת הרוח והנשמה הכלליים אשר מקבלים עתה הז"א ומלכות דהנפש הכללי משרשם שלמעלה, שהוא מהז"א והמלכות שבהרוח הכללי.

והמלכות היא בפחות מג' לשורשה, אמנם הארת החיה והיחידה הכלליים אשר בהמלכות דהרוח הכללי מזה אינה מקבלת עתה עדיין המלכות דהנפש הכללי מאומה, הטעם הוא כי מאחר שלא יצאו עדיין הכתר והחכמה דהנפש הכללי, והרי חסר עתה עדיין להמלכות דהנפש הכללי גם האור דהחיה והיחידה אשר בהנפש הכללי ג"כ, א"כ אין בה הכשר עדיין ומקום ובית קיבול לקבל בתוכה את הארת דהחיה ויחידה הכלליים מאומה.

[סימן ה'] כאשר יצא גם החכמה דהנפש הכללי, הנה יצא בבחי' נפש לעצמו, שהוא חיה דנפש, ואין לו עתה מהארת הרוח הכללי שבשורשו מאומה, כי עומד עתה החכמה חיה דהנפש הכללי רחוק ממנו למטה מד', והיינו הבינה והזו"ן דהרוח הכללי, והכתר שהוא א"א דהנפש הכללי שלא יצא עדיין.

אמנם הבינה דהנפש הכללי, הנה היא נתקרב עתה אל שורשה ע"י יציאת החכמה מדרגה אחת כי היא בפחות מד', והיא עתה בתורת לבוד דרשב"ג, להבינה בחי' רוח, ור"ל הארת דרוח הכללי אשר מקבל הבינה עתה משורשה.

אך הז"א דהנפש הכללי הנה הוא נתקרב אל שורשו עוד יותר שורשו עתה רק בפחות מג', לכן מקבל עתה הז"א דהנפש הכללי משורשו שהוא הז"א דהרוח הכללי גם הארת הנשמה הכללי שבו ג"כ. אבל אור החיה דהנפש הכללי עצמו הנה בזה פשוט הוא שישנו להז"א דהנפש הכללי ג"כ תיכף ביציאת החכמה, שהחכמה עצמו בחי' החיה דהנפש הכללי.

אמנם המלכות דהנפש הכללי הנה היא נתקרב עתה ביציאת החכמה אל שורשה עוד יותר, כי הרי לא יש לה עתה הפסק בינה לבין שורשה אלא רק מדרגה אחת לבד, והוא הכתר. ומשום שאין הפסק בינה לבין שורשה אלא רק פרצוף אחד לבד, לכן מקבל המלכות עתה משורשה גם הארת אור החיה שבה ג"כ. אמנם הארת מאור היחידה שבה הנה זה אינה מקבלת עדיין, והוא משום ב' טעמים: טעם אחד, הוא משום שהרי היא עדיין בהפסק ממנה מדרגת פרצוף אחד עכ"פ. טעם שני, הוא כי כל זמן שלא יצא הכתר דהנפש הכללי והרי חסר עדיין למטה כל אור היחידה דהנפש הכללי גופה.

והנה כן הוא עד"ז ג"כ אח"כ כאשר יצא גם ספי' הכתר, כי הנה יצא הוא בבחי' נפש לעצמו, ולא קבל הוא משורשו הארת הרוח מאומה כלל, משום שהרי עומד רחוק ממנו למטה מד' שהם האו"א והזו"ן דהרוח הכללי שמפסיקים ביניהם. אמנם החכמה דהנפש הכללי הנה נתקרב אל שורשו ע"י יציאת הכתר מדרגה אחת, והבינה דהנפש הכללי הנה היא נתקרבה עתה אל שורשה, ועומדת עמה בפחות מג'. אך הז"א דהנפש הכללי אשר הוא נתקרב עתה אל שורשו ע"י יציאת הכתר, עד שאין בינו לבין שורשו אלא רק הפסק פרצוף אחד לבד, ולכן מקבל הוא עתה משורשו גם הארת דאור החיה שבו ג"כ. אמנם המלכות דהנפש הכללי אשר היא נתקרבת אל שורשה ע"י יציאת הכתר מכל וכל ואין ביניהם מעתה שום הפסק מאומה, לכן מקבל המלכות עתה משורשה שהוא המלכות דהרוח הכללי את הארת אור היחידה שבה ג"כ, ונשלמה עתה המלכות דהנפש הכללי משורשה בכל הארת הנרנח"י כולם שבה. אמנם זהו רק בהארת הנרנח"י הפנימים לבד, אבל בחי' המקיפים מהם הנה זה חסר עדיין להמלכות ג"כ, ואינה מקבלת משורשה בחי' המקיפים מאומה משום שהם מובדלים זה מזה ע"י שעומדים בשני מקומות, כי כל הי' ספי' דהנפש הכללי הם למטה ומבחוץ לפה דא"ק, וכל הרוח הכללי הוא למעלה ומבפנים, והרי הם מובדלים זה מזה ואינו מקיף אותה כלל.

עקודים פרק ג אות מ

[סימן א] הקשה הספר שמן ששון, מאחר שבעקודים הרי עומדים הי' ספי' כולם בקו אחד והם זה למטה מזה, א"כ הרי איך אפשר שיזדווגו מאחר שהם זה למטה מזה. אדרבה הוא כי עיקר הזווג הוא כן הוא למעלה והיא למטה.

עוד הקשה הספר שמן ששון כאן כי איך אפשר שיזדווגו הזו"ן בלתי הזווג דאו"א. יש להקשות עוד יותר, כי איך אפשר שיושלמו הזו"ן מתחילה לאו"א, הרי כל קבלת הזו"ן הוא לעולם רק מאו"א, וכן הקשה איך אפשר שיצאו הזו"ן מקודם לאו"א. הלא נודע הוא שכל מציאות התחתון הוא רק מהעליון שעליו. ובאמת הנה יהיה הקושיא הזה ג"כ על כללות עולם הנקודות אשר אז יצאו רק המלכיות דהב"ן, אבל הט' ראשונים דהב"ן והי' ספי' דהמ"ה הם יצאו רק אח"כ שהוא בעת התיקין.

[סי' ב] הרי כל שינוי הסדרים ביציאתם ובשלימותם בכל מה שהערינו, הרי היה נמצא כל

זה בהתפשטות הא' אשר להעקודים שהוא רק שורש העליון דהעקודים אשר למעלה, והוא לעולם נעלם כי עיקר המציאות דהעקודים הוא רק ההתפשטות הב'. וכן עולם הנקודות הנה הוא ג"כ שורש הנעלם דהאצילות, ובהם אנו מוצאים כל שינוי הסדרים הנ"ל.

אינו דומה כלל סדר מציאותם ותלייתם זה בזה שאנו מוצאים ורואין בהם לאחר התיקין לסדר מציאותם ותלייתם זה בזה אשר בשרשם העליון ובאצילותם שבתחילה. והנה הוא ע"ד שאנו רואין ג"כ בסדר בנין האדם שבהעוה"ז, שאינו דומה סדר קיומו ועמידתו ותיקונו ותכונותיו אחר שנולד ויצא לאויר העולם לסדר הויותו ומציאותו שבתחילה. הגם שלאחר התיקון נמשך כל ספי' תחתונה רק מהעליונה שעליה, אך בשורש הויותם נתגלה שורש המלכות מתחילה לכולם, והנה מקבל אז כל א' את שפעו מהמאציל עצמו, ועומד אז המאציל עצמו לשורש להם, ואינו תלוי אז כל ספי' תחתונה בהעליון.

המלכות לית לה מגרמה כלום שלא אמרו לית בה אלא לית לה, כי באמת הנה נקודה שרשיית יש להמלכות ג"כ, אך שאר הט' נקודין להשלימה לעשר זה אשר מקבל מהט' עלאין.

וכן הוא ע"ד"ז בכל הי' ספי' כולם, כי הגם לפי מה שנסדרו עתה הנה נמצא כל תחתון רק מהעליון שעליו וכן מקבל שפעו רק ממנו, והוא מתקיים ומתנהג רק על ידו. אך בשורשם בהעלם, הנה יש לכל א' שורש עליון בהמאציל עצמו, ומקבלים כל א' מהמאציל גופה. ורק לאחר שיצאו ונתיישבו במקומן הנה אז נסדרו תלייתם זב"ז ונסדרו בבחי' מטה ומעלה, עליון ותחתון. ותחילת אצילותם כשנאצלו מהמאציל הנה הם נאצלו לעולם מלמטה למעלה, שהוא ממלכות עד הכתר, כדי שיצטמצמו ויתעבו למדרגת אותו העולם שיוצאים בו.

וכן אח"כ כאשר שנשלמו הזו"ן בהמוחין דחיה ויחידה שהם המוחין המשתמשים לזווג, הנה היו מקבלים אז את השפע דהזווג שהוא בחי' הב' עטרין ג"כ מהמאציל עצמו, ולכן היה אפשר להזו"ן להזדווג היטיב גם בלתי הזווג דא"א. משא"כ אח"כ שהוא בהתפשטות הב', מקבלים ז"נ את כל שלימות תיקונם ג"כ רק מא"א, והוא ע"י זווג ועיבור שני דמוחין. וכן מקבלים הזו"ן תמיד את העטרין דדעת אשר לצורך כל זווג ג"כ רק מא"א.

[סימן ג] והנה הענין מה שנסדרו הסדר דיציאת ההתפשטות הא' והב' בהיפך זה מזה, כי הרי במה שיצאו מתחילה מלמטה למעלה ונשלמו הזו"ן מקודם, הנה ע"י"ז נתגלה העביות והכלי, וכן ע"י"ז נצטמצם ההתפשטות הא' להיות שורש להתפשטות הב' שהוא העולם דהעקודים העיקרי. אבל אח"כ יצאו מלמעלה למטה ונתלה כל תחתון בהעליון שעליו, כי ע"י"ז הם מתתקנים ועולים מעילוי לעילוי ומזדככים בזיכוך אחר זיכוך עד שחוזרים לשרשם. כל מה שנצטמצמו בתחילה ומתגלה העביות שבהם וירדו למדרגת אותו העולם, הנה לא היה הכוונה שישארו כן, הרצון בהם לתקנם ולזככם לזכך את העביות ולהסיר את הצמצום ולהעלותם מעלה מעלה.

אמנם עומק הענין מה שנסדרו אלו ב' הסדרים זה בהיפך מזה, מציאות הי' ספי' ותלייתם זה בזה הנה הוא כי כל הי' ספי' כולם הנה הם סבות זה לזה ותכליות זה לזה, כי כשם שכל עליון הוא הסיבה להתחתון, שהרי כל תחתון נמשך ויוצא רק מהעליון שעליו, כן הוא כל תחתון סיבה להעליון, כי אצילות כל עליון הוא בשביל התחתון ממנו ולצורך אליו. והעיקר הוא כי הם כולם קומה אחת, ונאצל כל א' בשביל כולם, ותכלית אחד לכולם, כי תכלית האחרון של כולם שהוא חזרתן לאור א"ס הוא רק ע"י כולם יחד דוקא.

תלוי תיקונו של גזירת הזמן רק במספר הדורות, שרק במספר הדורות יושלם ויתוקן גזרת משך דהזמן. והרי לנו כי כל סיבת התכלית הוא תלוי רק בתשלום הדורות, אך מה שתולה בהזמן ג"כ, הענין הוא כי הנה הזמן עם האדם הם בבחי' נפש ורוח, וכל החטאים וכן העוונשים הוא הכל בנפש, והם מתתקנים ע"י האדם שהוא הרוח מ"ה, אד"ם.

והנה ע"ד"ז הנה הוא באמת ג"כ בכלל העולמות כולם, כי כל העולמות הנה הם כולם סיבות זה לזה ותכליות זה לזה, ולא יושלם התכלית בשום אחד מהם אלא רק ע"י כולם דוקא. והוא משום כי כל העולמות הם כולם קומה אחת.

[סימן ד] והנה כ"ז הוא עומק הענין ג"כ בענינינו בהיפוך הסדרים מההתפשטות הא' להתפשטות הב', כשם שההתפשטות הא' הוא סיבה להתפשטות הב', כן הוא תכליתו ג"כ, כי לבסוף יחזור כל ההתפשטות הב' להאור דהתפשטות הא', ולכן נסדר תהלוכות התפשטות הא' ע"ד שיהיה בתכלית האחרון שהוא מלמטה למעלה, ושיקבלו כל אורם ושפעם מהמאציל עצמו. כי עליית כל תחתון להעליון הנה הוא בבחי' עליית מ"ן אליו, ואז נמשך ע"י"ז תוספת אור ומוחין לאותו העליון שעלו בו ונשלם גם היא. וא"כ נמצא כי כאשר יעלו לעתיד מטה למעלה, הנה כאשר יגיע עלייתם באור המלכות דההתפשטות הא', אז יומשך תיכף על אותו אור המלכות תוספת אור וברכה מהמאציל ע"י עלייתם בה. והרי יושלם אז אור המלכות מקודם להט"ס העליונים, וכן ע"ד"ז כולם.

ע"י שיצא ההתפשטות הא' מלמטה למעלה, וע"י שנשלמו בו רק הזו"ן, הנה זה היה ג"כ הסיבה עצמו לכל תולדות התפשטות הב', כי ע"י"ז נתגלה העביות ונעשה הכלי. נמצא כי ע"י כל השינויים הנז' הנה נעשה ההתפשטות הא' סבתו ג"כ. והרי נמצא שהסיבה עצמה נעשה לתכלית והוא אינו לבטלה.

דע כי כל מציאות אותן השינויים כולם הנה הוא רק בגילויים, בסדר יציאתן מהפה ולחוץ. אבל במציאות הנעלם דאור ההתפשטות הא' אשר מהפה ולפנים בסדר מציאות הי' ספי' שבו

שהיה הסדר בהתפשטות הא' כמו בהתפשטות הב' ולא היה ביניהם שום שינוי כלל. [סי' ה] מדוע לא נזכר הדעת בעולם העקודים. משום שהדעת אינו ספי' בפנ"ע, כי הוא רק פנימיות ה"ק כנודע, בהתפשטות הא' דלעקודים ודאי לא קשה, כי אחר שלא יצאו אז אלא רק בבחי' נפש לבד, א"כ הנה לא יצא בהם הדעת כלל, כי בעודן בבחי' נפש אין גילוי עדיין להדעת. לא הזכירו הרב גם בהתפשטות הב', והטעם הוא כל עולם העקודים שהוא האורות דאח"פ, הנה הם בחי' הי"ג תיקוני דיקנא באדם קדמאה, והי"ג ת"ד הנה הם עצמן כללות הדעת עלאה, וא"כ הרי כל הי' ספי' שמזכיר הרב כאן בהתפשטות הב', הוא הכל בהי' ספי' שבהדעת עצמו, ולכן אינו מזכיר הרב בהם ספי' הדעת, כי כל עצמן הם רק הי' ספי' שבדעת גופה. הנה יש עוד בחי' דעת עלאה אשר הוא למעלה גם מהי"ג ת"ד, והוא האוירא עלאה, הוא הדעת עלאה העיקרי הנמשך ומתגלה מרזא דאור א"ס, וממנו הוא השם מ"ה אשר יצא בעת התיקון, כי אותו הדעת עלאה העיקרי הנה הוא לא נתגלה בכל הראוי גם בא"ק אלא רק בעת התיקון דאצילות. וזהו מה שלא נזכר מבחי' הדעת בעולם העקודים, משום שגילוי העיקרי אשר מלעילא לעילא הוא לא נשלם לגמרי גם בהא"ק והעקודים אלא רק בעת התיקון דהאצילות דוקא.

עקודים פרק ז אות א

[סימן א]

כפי הנראה הנה ענין אור חוזר דענינינו אין עניינו כלל לכל בחי' אור חוזר הנאמר בזוהר ובתיקונים, כי אור חוזר הנאמר שם הכוונה כי ישנם מציאות י' ספי' ממטה למעלה, כתר למטה ומלכות למעלה כמו הי' ספי' דאור ישר אשר מלמעלה למטה. והיינו כי בהמלכות דאור ישר אשר היא למטה נאצל שם ספי' כתר דאור חוזר, ובהיסוד דאור ישר נאצל שם ספי' חכמה דאור חוזר, וכו'.

וכן ע"ד שהוא בכללות הי' כולם כן הוא ג"כ מכל א' לכולם, וכגון מכתר עד יסוד שהם ט' ספי', הנה הם ג"כ באור ישר ואור חוזר, כי באור ישר הוה הכתר למעלה והיסוד הוא למטה שהוא הט' אליו, ובהאור חוזר שבהם הוה הכתר בהיסוד והחכמה בההוד, וכן כו' כו'.

וכן ע"ד בהכתר עם ההוד, ועד"ז בהכתר עם הנצח, וכן עד"ז בהכתר עם הת"ת.

וכן ע"ד שאמרנו בהכתר עם כולם, כן הוא עד"ז ג"כ בהחכמה עם כולם, כי מהחכמה עד המלכות הם ט', והנה הם ט' מלמעלה למטה וט' מלמטה למעלה, וכו'. וכן הוא ג"כ בהחכמה עם היסוד, וכן הוא עד"ז בהבינה עם המלכות ובהבינה עם היסוד, וכן הוא עד"ז בהחסד עם המלכות ועם כולם, וכו', ולא עוד כי הנה ישנו ענין אור ישר ואור חוזר גם בכל ספי' וספי' עצמה, כי כל א' הרי הוא כלול מ' כנודע, וישנם בהי' דכל א' כל עניני דאו"י ואו"ח בפרטות ע"ד שאמרנו.

[סימן ב]

פרטי אור ישר ואור חוזר אשר מהכתר לכולם ומכולם להכתר

והנה כאן שהוא בגילוי ושליטת הכתר, הנה עומד הכתר דאור ישר בראש כולם והכתר דאור חוזר בסוף כולם, כל הי' ספי' דאו"ח שבהשורה הראשונה אשר ברוחב הנה הם כלולים כולם בהכתר דאור ישר, כל א' בהכתר דאור הישר שבו. משא"כ הספי' דאו"ח אשר בכל השורות שבאורך, נכלל כל א' בספי' מיוחדת מאור הישר.

וכן הוא באור ישר ואו"ח אשר מהכתר עד היסוד וכו'.

אמנם מה שיש להקשות בזה, כי הרי בהסדרים אשר משמאל לימין, שנכללו כל הט' אשר מהכתר עד היסוד בחכמה, לכאורה אין יחס והשתוות לשניהם כלל, הט' הנכללים בהחכמה הם הט' אשר מהכתר עד היסוד.

הסיבה והדרך להכלילות הוא ע"י מציאות האור ישר והאור חוזר אשר מהכתר לכל א', אך היחס והשייכות להכלילות הזה הנה זה נעשה באמת ע"י סדר כלילותם אשר מלמטה למעלה, שנכלל כל א' באותה שכנגדה אשר מלמעלה למטה.

כל הכלילות הזה הנה הוא ע"י שכל המלמטה למעלה הוא עולה ונכלל עם אותה שכנגדה אשר מלמעלה למטה.

[סימן ג]

פרטי אור ישר ואור חוזר אשר מהחכמה לכולם ומכולם להחכמה

והנה כאן הוא גילוי ושליטת החכמה ועומד החכמה דאור ישר בראש כולם והחכמה דאור חוזר בסוף כולם, כי כולם הם מסטרא דחכמה. והנה הוא נמשך ויוצא מהח"י פעמים חכמה אשר באו"י ואו"ח דספי' הכתר דלעיל סי' ב', אלא במקום הכלילות דחכמה בכתר וכתר בחכמה, אשר שם אות נ"ג נ"ד הוא כאן חכמה במלכות ומלכות מחכמה והם האות נ"ו ואות ס"ד, כי שם שהוא שליטת הכתר אינו מתגלה בהמלכות אשר על ידה הוא כל הנהגה {מא ע"א} שום ספי' אחרת רק הכתר לבד, אבל כאן שהוא שליטת החכמה הנה מתגלה הוא בהמלכות ולא זולתו, הן באו"י והן באו"ח, והוא האות ס"ד והאות נ"ו. אבל הכתר אינו מתגלה כאן כלל, כי אם יתגלה הוא יתבטל אור החכמה ע"ד שרגא בטיהרא.

והרי נמצא כי כל הכלילות כאן אשר מאות ס"ה עד סופו ממש הם כולם שם, ואין חידוש כאן אלא רק השורה הראשונה.

[סימן ד]

פרטי אור ישר ואור חוזר אשר מהבינה לכולם ומכולם להבינה והנה כאן הוא גילוי ושליטת הבינה, ועומד הבינה דאור ישר בראש כולם והבינה דאור חוזר בסוף כולם, כי הבינה הוא כוללם וכולם הם מסטרהא. הוא נמשך ויוצא מהט"ז אורות הבינה אשר באור ישר ואו"ח דספי' החכמה דלעיל סי' ג', אלא במקום הבינה בחכמה וחכמה בבינה אשר שם אות צ"ח צ"ט הוא כאן בינה במלכות ומלוכת בבינה אשר באות ק"א וק"ח, כי שם שהוא שליטת החכמה אינו מתגלה בהמלכות אשר על ידה הוא כל ההנהגה אלא רק אור החכמה לבד, ולכן מתפשט החכמה בה באור ישר והיא בהחכמה באור חוזר. אבל כאן שהוא שליטת הבינה, הנה מתגלה היא בהמלכות ונכללת עמה הן באו"י והן באור חוזר ולא זולתה כלל. אך החכמה ומכל שכן הכתר אינם מתגלים עתה מאומה, כי אם יתגלו הם אין מקום לשליטת הבינה. והנה כל הכלילות דאו"י וחוזר אשר כאן מאות ק"ט עד סופם הנה תמצא כולם ג"כ לעיל בסי' ג'.

[סימן ה]

פרטי אור ישר ואור חוזר אשר מהחסד לכולם ומכולם להחסד והנה כאן שהוא שליטת החסד עומד החסד דאור ישר בראש כולם והחסד דאור חוזר בסוף כולם, כי החסד הוא כוללם שכולם כלולים בו. והנה כל הצירופים ישנם לעיל סי' ד' ג"כ אלא ששם הם בשליטת הבינה וכאן הם בשליטת החסד.

[סימן ו]

פרטי אור ישר ואור חוזר אשר מהגבורה לכולם ומכולם לגבורה פרטי אור ישר ואור חוזר אשר מהת"ת לכולם ומכולם לת"ת פרטי אור ישר ואור חוזר אשר מהנצח לכולם ומכולם לנצח, וכן אשר מההוד לכולם ומכולם לההוד

פרטי אור ישר ואור חוזר אשר מהיסוד והמלכות והרי עלו חשבון אור ישר ואור חוזר דכל הי' ספי' למספר ר"כ, והם ר"כ אור ישר ר"כ אור חוזר, והם בסך הכל ת"מ, ובא המספר ת"מ במלכות והוא מ"ש האריז"ל כי תם הוא במלכות, שהמלכות היא סוד ד', וכאשר היא באור חוזר היא בסוד ד' הפוכה, וכשנכללת עם המלכות דאו"י נעשו שניהם למ' סתומה כי כלילות הכתר בכתר והמלכות במלכות, נמצא כל א' רק פעם אחת, וכלילות החכמה בחכמה ויסוד ביסוד תמצא כל א' ב' פעמים. וכן תראה עד"ז עוד כי כתר עם כל הט' שתחתיה וכן מלכות עם הח' שעליה, הנה נכללו עם כל א' ב' פעמים אחד באור ישר ואחד באור חוזר. והחכמה עם בינה חג"ת נה"י וכן היסוד עם הבינה חג"ת נ"ה הנה הם שניהם נכללו עם כל א' ד' פעמים, ב' באור ישר וב' באו"ח. וכו'.

[סימן ז]

הענין דאור חוזר הוא כי הרי כוונת המאציל ית"ש בכל המציאות כולו הנה היה להמציא את העולמות כולם במדרגות שונות מדרגה למטה ממדרגה, ואח"כ לתקנם ולהעלותם מעלה מעלה וייתחדו כולם לאחד. ולכן הוא כי הנה אלו שהיה נתייסד מציאותם על כח אור ישר לבד היו נשאר העולמות לעולם על מדרגתם בלי שום עלייה כלל. והנה סדר דהאו"ח הוא כי תיכף כאשר נתגלה א"ס ית"ש בגליו הראשון שהוא הכתר, השריש בהכתר גופה הכח דאור חוזר ג"כ. והנה יוצא הכתר דהאו"ח ג"כ מכח ורצון דאור א"ס אשר מתפשט יחודו בפנימיות כל היושר, וכשנגמר ונשלם רצונו ית"ש בהיושר כל השיעור שרצה ורוצה בו, אז מאציל מרצונו הכתר דאו"ח שהוא השורש לעילויים ותיקונם. ועולים עי"ז בשורשם הנעלם דהיושר מלמטה למעלה עד שישבו כולם למקורם הראשון שהוא להכתר דהיושר.

והרי לנו עכ"פ כי הענין דאו"ח הוא כדי לייסד בהמציאות כח תיקונם ועלייתם, ועומד בכח התיקון כתר למטה והמלכות למעלה, כי הכתר הרי הוא לעולם השורש וההתחלה לכל פעולה, והמלכות היא התשלום והגמר.

ואחר כ"ז הרי קשה מאד דברי הרב בענינינו שהוא בעקודים {מב ע"ג} רפ"ז מה שמרכיב את האו"ח הנז' בזוהר ותיקונים עם האו"ח שאמר הוא ז"ל, כי הרי לכאורה אין ענין זה לזה כלל, כי הרי האו"ח שאמר הרב הנה כל מציאותו הוא ג"כ רק מלמעלה למטה, אלא שנקרא או"ח ע"ש שהוא יורד בעת שהאורות עולים למעלה. אבל מבחי' הי' ספי' דאו"ח, שהם כתר למטה והמלכות למעלה, לא נזכר בענינינו מאומה.

[סימן ח]

אך הענין הוא כי הנה כל התיקון והעלייה אשר יהיה לבסוף לכל המציאות כולו ע"י הי' ספי' דאור חוזר שאמרנו, הרי פשוט ונודע הוא שהוא רק אחר שיתבטל זוהמתם וצחנתם ויטהרו לגמרי מכל הסיגים והפסולת שבהם, ולא עוד כי הנה בכל עלייה ועלייה צריך בירור וזיכוך חדש

כדי לעלות למדרגה יותר גבוהה.

והנה עלייתם הוא באמת ע"י ה' ספי' דאור חוזר שמלמטה למעלה וכנ"ל, אמנם ענין הצירוף והבירור וההזדככות המוכרח להם שיעשה בהם מתחילה, שהוא התיקון אשר לצורך העלייה, הנה זה יהיה רק ע"י מציאות אור חוזר שאמר הרב בענינינו. וכבר אמרנו כי פעולת דאו"ח הנה הוא נעשה באמת תמיד, וא"כ הרי מוכרח הוא שיומשך עליהם ג"כ תמיד אור מלמעלה כדי לצרפם ולתקנם שיהיו ראויים לעלות.

[סימן ט]

כל מה שאמרנו עד עתה מענין ה' ספי' דאור ישר שהם מלמעלה למטה, ומה' ספי' דאו"ח שהם מלמטה למעלה, הנה כ"ז הוא בהתפשטות הב' אשר לכל עולם ועולם שהוא המציאות העיקרי שבו. אמנם ההתפשטות הא' אשר לכל עולם שהוא השורש וכלול בו הכל בעולם, הנה בו היה ג"כ אלו ב' הבחי' דמלמעלה למטה ומלמטה למעלה, אלא שהיו שם בדרך אחר, דהיינו בסדר יציאתם ועמידתם, כי סדר יציאתם היה ממטה למעלה שהוא בבחי' או"ח, וסדר עמידתם היה מלמעלה למטה שהוא מבחי' אור ישר, כי הרי יציאתם היה ממלכות עד הכתר, שיצאה המלכות מתחילה, ויצאו אחד לאחד ממלכות עד הכתר, והוא מלמטה למעלה, שהוא תכונת דאו"ח. אבל אחר שיצאו כולם הרי עמדו מלמעלה למטה, כתר למעלה ומלכות למטה ככל סדרן דאור ישר, והרי לא היה בהתפשטות הא' בחי' האו"ח ואור ישר בב' מציאויות שהוא בב' מיני ספי' מיוחדים, אלא רק בב' תכונות במציאות אחת. וכבר אמרנו לעיל פ"ג אות מ' שכל הסדר דמלמטה למעלה שהיה בהתפשטות הא', הנה הוא על היסוד דהכוונה התכליתית בתיקנם ועלייתם. וכן משום זה הוא ג"כ מה שנתגלה שם בבחי' דמלמטה למעלה מקודם, משום שהוא הסוף מעשה אשר הוא במחשבה תחילה.

מול"מ פ"ב אות ח'

[סימן א] עיקר הענין דהפיכת פב"פ אשר הפך כל עליון פניו למטה תיכף אחר קבלת האור שלו, והיה נוהג ענין זה בכל הספי' כולם לבד מהבינה עם החסד כנז', הנה הוא דוגמת בחי' שלמטה שלכל עליית מ"ן צריכין לקבל הארה מלמעלה, ולכן לצורך זה הנה היה הפיכת פנים הנז' אשר הפך כל עליון פניו להתחתון גם קודם שנתן לו את האור שלו, והוא כדי להאיר אליו ליתן לו כח להעלות מ"ן. והנה ע"י הארת פנים הזה ניתן כח לספירה שלמטה הכולל בו הרשימו ואו"ח וניצוצין שבה לעלות בסוד מ"ן, ובעלייתם הנה ניתן להם שם תוספות אור וברכה כהראוי להתחתון, וחוזר ויורד למקומו ג"כ ע"י פב"פ.

וכן הנה הוא ג"כ ע"ד התיקון הכללי דאצילות אשר ע"י המ"ה, כי הרי מתחילה נתגלה האור דשם מ"ה בהמצח דא"ק, והאיר בגילוי הארה לחוד, ועי"ז נבררו הניצוצין דב"ן ועלו למ"ן, ואחר שעלו הנה נתחברו שם עם האור העיקרי דהמ"ה עצמו, ומהם שניהם נעשה ונבנה האצילות כולו.

והנה היה הסדר הזה בכל הספי' כולם חוץ מהבינה עם החסד, כי מבינה לא הפכה פניה מתחילה לכלי החסד להאיר אליו בהארה בעלמא אלא רק אח"כ כאשר הגיע העת ליתן להחסד את האור העיקרי שבה, אז הפכה הבינה את פניה ג"כ להחסד ונתנה לו את האור העיקרי השייך להחסד ג"כ פב"פ, אבל הארת פב"פ שמתחילה בעת שהיה אור הבינה במקומה, הנה זה היה חסר מהבינה להחסד ומהטעם שאמר הרב, כי לא היה כח בחסד ובר"ק לקבל אור גדול כזה.

[סימן ב]

וענין השינוי אשר מהבינה עם החסד משאר כל הספי' הוא, כי הנה עליית המ"ן שאמרנו שהיה כאן ג"כ מספי' לספי' הרי היה משונה כאן מענין עליית המ"ן דהניצוין דהנקודות הרבה מאד. כי שם היה תחילת עלייתם כדי להתברר מהסיגים והפסולת הנעשה בהם בעולם התוהו, ולכן היה תיקונם שם רק לאט לאט ובהדרגה גדולה. אבל כאן בענינינו הרי לא היה בהם שום פגם ח"ו ולא היו צריכים לבירור כלל וא"כ הרי היה אפשר לכל ספירה תחתונה לקבל את האור והשלימות שבהם גם בלתי עליית מ"ן אשר מכל אחד ואחד בפנ"ע, כי הסתלקות הא' אשר נסתלק אז כל האור דההתפשטות הא' כולו הנה הוא היה היטיב עליית המ"ן הכללי לגרום זווג עליון לצורך הולדת כל האור דההתפשטות הב' הראוי לכל ספי' וספי'.

ואמנם הנה ענין עליית מ"ן כאן הוא לב' טעמים: אחד לצורך עלייה, ואחד לצורך ירידה. כל גילויים אשר נתגלו לי' ספי' היה נעשה בהם ע"י שיציאת כל תחתון היה רק אחר שעלה העליון למעלה, ועי"ז נעשה האפשרות לכל תחתון לצאת על מדרגתו. א"כ הרי לא היה אפשר להם לעלות אח"כ תמיד זה לזה במטי ולא מטי ולהתייחד כל תחתון עם העליון מאחר שנפרדו מתחילה, ולכן כדי לייסד בהם הכח היחוד הזה שיחזרו תמיד להתייחד זב"ז, הנה היה הענין דחזרת פנים בפנים שאמר הרב אשר תיכף כאשר קבלה הספי' העליונה את האור שלה עם כל האורות התחתונים הכלולים בה הנה חזרה את פניה למטה והאירה להתחתון. ונמצא כי במה שנסדר בהם שלא יצא כל א' על מציאותו אלא רק אחר שמתרחק האור העליון ממנו ועלה למעלה הנה בזה נתקנו ונעשו לי' אורות מיוחדים כי נצטמצם עי"ז כל תחתון על מדרגתו ונעשו לי' ספי' ובמה שנסדר בהם

שחוזר כל עליון פניו למטה אחר שמקבל את האור שלו עם כל אורות התחתונים הכלולים בו ועומד אז עם התחתון פב"פ נעשה אז ג"כ בחי' עליית מ"ן מהתחתון להעליון ונעשה כ"ז גם בהיות עדיין האור העליון במקומו, הנה מתייסד בהם ע"ז כח ותכונת היחוד שיחזרו להתייחד תמיד זה עם זה גם אחר שנעשו לי' ספי' והוא מה שחוזרים אח"כ ועולים תמיד זב"ז במטי ולא מטי והנה זהו הטעם והסיבה בענין השינוי אשר מהבינה להחסד משאר הספי' כי הבינה לא הפכה פניה מתחילה להאיר אל החסד אלא רק אח"כ בעת נתינת האורות וכנ"ל והוא מהטעם שאור החסד לא התייחד לעולם עם אור הבינה, כי אשר היה מטי בבינה שירד אור הבינה למקומה אז היה ג"כ מטי בחסד, וכאשר שהיה לא מטי בחסד שעלה אור החסד למעלה בהבינה אז היה ג"כ לא מטי בבינה.

והטעם הוא כי הג"ר והז"ת הם לעולם בב' מדרגות, כנודע שהג"ר הם המוחין והנסתרות, והז"ת הם הגוף והנגלות. ובאשר שהעקודים הוא השורש דהאצילות והעולמות כולם, וכל מה שנעשה באצילות הוא מהעקודים, לכן נסדר בעקודים שאור הבינה ואור החסד לא יתייחדו לעולם, ולכן חסר בהם ג"כ הענין דהפיכת פב"פ שמתחילה. משא"כ שאר כל הספי' כולם אשר הם חוזרים להתייחד תמיד זב"ז גם אחר שיצא כל א' על מציאותו, כי הם עולים זה לזה ע"י המטי ולא מטי.

[סימן ג]

והנה כ"ז שאמרנו בענין ההארת פנים, שבתחילה אשר היה בכולם מזה לזה לבד מהבינה להחסד, שהוא לסיבת היחיד שיתייחדו לבסוף. היינו בעת שהוא מטי בהעליון יעלה התחתון אליו. אמנם יש עוד כוונה שנית, והוא לסיבת ירידה שיצא כל א' על מציאותו, ויירד כל תחתון למקומו בעת שהוא לא מטי בהעליון. כי עומק הענין מה שנעשו בהתפשטות הב' לי' ספי' הנה הוא ע"י שיצאה ונעשית כל ספי' תחתונה ע"י בחי' זווג עיבור לידה מהעליון שעליו, והיה העליון אליו בבחי' אר"א, והתחתון היה אליו בבחי' זר"ן. ונודע הוא כי כל זווג הוא ע"י עליית מ"ן שבתחילה, וזה היה הענין דחזרת פנים מה שהפך כל עליון את פניו למטה תיכף בקבלת אורו. ועכ"פ הוא כי הנה היה ההארת פנים אשר הוא לצורך עליית מ"ן כנז'. והרי נמצא כי היה ההארת פנים מסיבת הכוונה להורידם זה מזה לי' מדרגות, וזהו ג"כ הענין מה שנוהג בהם תמיד הענין דמטי ולא מטי, והם תמיד ברצוא ושוב, כדי שיצומצם כל א' על מדרגתו, ולכן מתרחק העליון ועולה למעלה והתחתון יורד למקומו.

אמנם הנה לפי זה, הרי יהיה הקושיא יותר חזקה, הלא מאחר שההארת פנים שמתחילה היה כדי ליתן כח להעלות מ"ן, א"כ הרי היה נצרך שגם הבינה תהפך פניה להחסד להאיר אליו, כדי להשפיע בו שיוכל להעלות מ"ן אליה, כי הרי נודע הוא שהז"ן מעלים מ"ן לבינה תמיד. דקדק הרב בלשונו ואמר כי אין כח בחסד ובר"ק לקבל אור גדול כזה פב"פ, רק אחר באחור, כי כל האור דההתפשטות הב' אשר להעקודים אשר הוא נמשך ויוצא מזווג הדו"ן שבכללות האור דההתפשטות הא', הנה הוא נמשך ויוצא ממנו מהחכמה ולמטה שבו. אמנם הנה זהו רק בכללות האור דההתפשטות הב' כולו. אמנם אח"כ שהוא בהאור דההתפשטות הב' גופה, הנה בהם היה חילוק ושינוי בין הג"ר שבהם להז"ת שבהם. והיינו כי אור הכתר כאשר שיצא הוא והיה יציאתו עם כל הט' התחתונים כולם כלולים בו וכנ"ל בדברי הרב, והוא כלל האור דההתפשטות הב' אשר יצא מתחילה כלול בכתר, והיה נמשך ויוצא ע"י בחי' זווג ולידה מהאור דההתפשטות הא' אחר הסתלקותו למעלה, הנה הי' נמשך ממנו מהחכמה שבו ולמטה, שהוא מהשם ע"ב שבו, החיה שבו.

אמנם אח"כ שהוא בלידת ויציאת אור החסד והו"ק מהבינה, הנה היה יציאת והמשכת אותו אור החסד עם כללות כל הו' תחתונות מהבינה רק מהס"ג שבה, הנשמה שבה, שהוא מהבינה שבה ולמטה. אבל הע"ב שבה לא נתגלה בהז"ת, ונשאר נעלם מהם. והרי היה חילוק בין הג"ר להז"ת.

והנה נודע הוא מדברי הרב בשער עקודים (פרק ב ופ"ח) כי עיקר הפב"פ הוא רק ע"י הע"ב, אבל הס"ג ומכל שכן ממנו ולמטה הוא נקרא בשם אב"א. וזהו עומק הכוונה בענינינו, מ"ש הרב כי החסד אינו מקבל מהבינה רק אב"א, ור"ל שאינו מקבל מהבינה רק מהס"ג שבה ולמטה.

[סימן ד]

מאחר שאמרנו שעיקר הסיבה מה שנעשו לי' אורות י' ספי', הוא ע"י שיצאו זה מזה בבחי' זווג עיבור לידה וכנ"ל. א"כ הרי כשם שנתחלקו ע"ז לי' אורות ובי' מדרגות די' ספי', הרי היה צריך שיעשו ע"ז לי' כלים ג"כ. והרי היה סוד כלים בההתפשטות הא' ג"כ, אלא שבערך האור דההתפשטות השני שהוא למטה במדרגה הרבה מהא', הנה נחשב כל ההתפשטות הא' כולו רק לאחת משום גודל העלמו. אמנם בההתפשטות הב' דענינינו שהוא המציאות העיקרי דהעקודים, מאחר שכל יציאתו הוא ע"י בחי' זווג מהדו"ן שבההתפשטות הא', א"כ הרי יש לו כלי לאותו האור עצמו זולת העביות הראשון. א"כ הרי נעשה בהם י' כלים ג"כ, ואלמה אמר הרב כי הכלי דהעקודים היא לעולם רק אחת, שהוא העביות הראשון לבד. אור הרשימו הנשאר למטה אחר הסתלקות הא', הנה הוא היה יותר עיקרי ויותר גדול

במדרגה מהאור דהתפשטות הב'.

והנה ישנו בזה חילוק גדול בין עולם העקודים לשאר כל העולמות שלמטה, כי הנה הגם שבכל העולמות כולם הנה נשאר רשימו בכל א' מהאור דהתפשטות הא' השרש אליו. אך עומד הרשימו שם נעלם מאד. אמנם בעולם העקודים אשר הוא הממוצע בין העולמות דא"ס לעולם האצילות, הנה בו יש גילוי גדול לאור הרשימו ג"כ ומתגלה שם בתוקף אורו. והנה באשר שהרשימו הוא בגילוי שם לעולם, והוא האור היותר עיקרי שבו כנז', הנה לא השתמש אליו העביות הנעשה בהתפשטות הב' עצמו לעביות כלל. ולכן נעשה עיקר הכלי דהעקודים רק העביות הראשון הנשאר מההתפשטות הא' עצמו, והוא היה כולו רק בחי' כלי אחת, כי לא היה בו למטה היכר י' ספי' כלל.

[סימן ה']

עוד יש בזה ענין שני, כי הנה בחי' הכלים אשר נעשו בהי' ספי' דהתפשטות הב', הנה ע"י שעולים תמיד כל תחתון בהעליון שעליו בהענין דמטי ולא מטי, והרי מקבל כל אור שפע חדשה תמיד. הנה מזדכך ע"ז העביות ובחי' הכלי הנעשה בו, עד שאינו נחשב עוד אליו לכלי כלל. ובאמת הנה לא נעשה גם מתחילה כלי ממש לכל א', כי באם כן לא היה אפשר להם לעלות כל רגע זה אצל זה, כי כל כלי מוכרח שתהיה משרשה יותר גבוהה. ור"ל כי באשר שכל כלי הנה מציאותה היא מהעביות דהאור עצמו, הרי אין בכחה להתגבר עליו ולצמצמו לאותו האור עצמו אלא רק לאור קטן ממנה, העביות דכל א' גופה לא היה אפשר להעשות לכלי ממש עליו. אלא רק בבחי' צלם שהוא לבוש על הנשמה, והוא אמצעי בין הנר"נ והגוף. וכשהם עולים במטי ולא מטי, כל תחתון להעליון, הנה הם עולים עם אותן הלבושים ג"כ, כי אינם עביות גמורה ולא כלים ממש כלל.

אך סיבת השינוי בזה, שלא נעשה כלי גמורה על ידם אלא רק הצלם לבד, סיבת השינוי בזה נמשך ג"כ מהענין דהארת פנים אשר לעיל סי' ב' ג', שהענין דהארת פנים שבחחילה היה לצורך דבר והפוכו, והיינו אחד לצורך יחוד שהוא לייסד בהם כח היחוד שיתייחדו זב"ז תמיד בעלייתם זב"ז במטי ולא מטי, והשני לצורך פירוד כביכול שייצאו לי' ספי' מיוחדים וכנ"ל סי' ג'. ומאחר שנעשה בהם דבר והפוכו. מובן ממילא שהן יחודם והן פירודם אין מגיע כל א' להקצה אלא רק ע"ד הממוצע, ור"ל כי יחודם אשר נעשה בהם בעת עלייתם זב"ז, הרי הם עתידים להתפרד תיכף. וכן הפירוד אשר נעשה בהם בעת יציאתם זה מזה, עתידים לחזור ולהתייחד תיכף, ונעשה כל א' רק ע"ד הממוצע. וכ"ז הוא ע"י שהן היחוד והן הפירוד, הנה נעשו שניהם ע"י סיבה אחת.

והנה חסרון השלימות אשר חסר בהם בענין היחוד הוא מה שנתגלו לי' אורות י' ספי', והחסרון אשר בהם בענין הפירוד, הוא מה שלא נעשה לכל א' כלי ממש, אלא רק ע"ד הצלם.

קיצור לדרושי נקודות פרק ג' אות ה'

ענין האחוריים הוא נמשך עם אותה הכוונה עצמה אשר כוון המאציל ית"ש לסדר את כל העולמות על בחי' עגולים ויושר, ועיקרם הוא רק היושר לבד. והגם שעצמות הצמצום הוא בחי' עגולים וממנו הוא כל הכלים כולם, עכ"ז הרי בלתי אור דקו היושר לא היה פועל העצמות הצמצום מאומה אפי' ההתהוות דבחי' כלים כלל, כי כשהוא בעצמו בלתי האור דקו היושר הרי הוא כגוף בלא נשמה. והגם שבחינתו הוא בבחי' מקיף, היא הנותנת כי מא"ס המקיף אינם יכולים לקבל, ולכן נצטמצם שלא לפעול מאומה אלא רק בכח הארת הנמשך בו מהקו דק דא"ס, ואפילו כל העגולים אשר נתהוו שם אח"כ הוא רק בכח אור דק הישור לבד.

והנה הכוונה במה שכוון המאציל ית"ש לייסד את בנין כל העולמות רק מהיושר לבד, כדי לסדרם בגבול ומדה כל מה שנמצא בחי' הגבול ביותר יכול להיות הרבוי ביותר, ולכן ראה המאציל ית"ש לייסד את כל בנין הבריאה רק ע"י גילוי דקו היושר לבד שבו נמצא הגבול, דבעיגול לא נמצא בו גבול רק בשטחו שהוא הפנים ואחור שלו אבל לא בהיקיפו. וזהו ג"כ הטעם מה שלא היה נמשך החוט דא"ס עד תחתיתו לגמרי, כדי להעשות בבחי' גבולי מכל צדדיו, היינו שהאור אשר נמשך באותו הקו הוא יוצא מבחי' בלתי גבול ונתגלה לבחי' גבול. וא"כ הרי יש לו ראשית ותכלית, אבל אם היה נמשך למטה ג"כ להיות נוגע גם שם לא"ס המקיף, וא"כ הרי היה נשפך דרך בו מימי אור א"ס מצד זה לצד זה ומזה לזה, א"כ הרי לא היה יוצא האור שבו מבחי' א"ס לגמרי כלל, כי הרי היה יוצא מא"ס וחוזר לא"ס, ולא היה נעשה מאותו האור בחי' גבולי כלל, ולא היה לו לא ראשית ולא תכלית. ונמצא שע"י שלא היה מגיע למטה, והוא המעלה ומטה שבו.

ראה המאציל ית"ש עוד שכדי לבוא לכוונתו להוציא את אותן ההמון ברואים אשר הם בריבוי וגבול מאותו הקו היושר, צריך ג"כ שיהא סדר המשכתם ויציאתם מאותו הקו, דרך פתח קטן וצינור דק לבד. דאם שהיה מוציא ומשלח את השפעתו דרך כולו, לא היה מוציא ג"כ אלא רק דבר אחד לבד ובבחי' עגול, ובלי הבחנת פרטיים כלל.

וגם סידר אותו בד' בחי' שונות שהוא: פנים, ואחור, ימין, ושמאל, ושורש אלו הד' בחי' הוא כי הפנים והימין שהם ב' בחי' הנה שרשם הוא אחד, הוא פתיחת הפתח מקום ביאת אורו אשר הוא כעין חלון להמשיך דרך שם אורו למטה, הנה אותו המקום של גילוי הרצון אשר רצה

משם להתגלות ולהאיר למטה, א"כ הרי הוא בחי' פנים בודאי.
 בחי' השנית שהוא בחי' ימין, והוא בחי' שנית להקודמת, כי הקודמת הוא המקום דגילוי הרצון. אבל השורש דבחי' השנית הוא ההארה בעצמה ולכך הוא מכונה בשם ימין, אשר הוא עיקר עצמות הפרצוף בעצמו, כי הפנים הוא מהג"ר, אבל הימין הוא עצמות הפרצוף גופה. שורש הב' בחי' השניים שהם שמאל ואחור, הנה שורש השמאל הוא ג"כ בהקו גופה אלא שהוא בבחי' החיצונית שבו, כי הקו הוא מסודר בב' בחי' אור וכלי.

[כאן מאמר המוסגר ללהוכיח נגד הדב"ש הטוען שהקו וא"ק הם דבר א']
 הנה שורש השמאל הוא ג"כ בהקו עצמו אלא שהוא בבחי' כח הממועט שבו, כי במה שנמשך האור מצומצם ומוגבל שהוא רק בבחי' קו דק לבד, הנה נשרש בזה באותו האור בחי' כח הממועט עד שאפי' האור עצמו. וא"כ נמצא ששורש השמאל הוא בא מצד חיצונית הקו, וא"כ נמצא שהן הימין והן השמאל שניהם באים מן האור עצמו, אלא שזה מכח הארתו וזה מכח מיעוטו.

אותה בחי' החיצונית דהקו עצמו שהוא בחי' הלבוש שבו שהוא נמשך ובא מבחי' מהמקיף דא"ס. כי הנה כאשר עלה אור א"ס ונצמצם להעשות באמציעותו כמו חלל עגול, הנה ע"כ הוא שגילה בו ית"ש בחי' כח אחד להגביל את האור דא"ס שלא יחזור להחלל כמו שהיה והוא בחי' המקיף שבו והחיצונית שבו.

והנה שורש בחי' האחוריים בהקו הנה הוא נמשך ג"כ מבחי' המקיף דא"ס ית"ש כמו שורש השמאל, אלא ששורש השמאל הוא נמשך מהכח המצומצם והממועט שבהאור אשר נעשה בו ע"י המקיף כנ"ל, ולכך נתהווה בחי' השמאל גם בהאור עצמו. אבל שורש דבחי' אחוריים הוא נמשך מבחי' המקיף במכוון. שהוא משורש ספירת הבינה.

ונמצא כי בחי' אחוריים הוא נמשך רק מהמקיף שהוא החיצונית והלבוש לבד ולא מהאור. שונה מהשמאל ששורש השמאל הוא נמשך מהכח המצומצם והממועט שבהאור. והנה מילת אחוריים הנה בניינו הוא מג' מילות שונות, מלשון אחרית, מלשון אחר כמו זרע אחר תחת הבל, ואחד, מלשון אחרי כמו אחרי ה' אלהים תלכו משום ששם נסתים הוא, וא"כ כל מה שנמצא משם ולהלאה הרי הוא אחר ולא הוא.

כשפונה כל א' את פניו מחבירו זה פניו למזרח וזה פניו למערב, אז נתהווה ההוראה דמילת אחר, אבל אם נמשך האחד אחר חבירו הנה בזה אינו נופל ההוראה דמילת אחר רק ההוראה דמילת אחרי, כל אלו הג' הוראות נתגלו בהמקיף דא"ס, כי הרי שם נסתים אור א"ס, וממנו ולהלאה הוא בחי' אחרת

כי הרי בארנו בעה"י ענין הששה גבולים מעלה מטה פנים ואחור ימין ושמאל איך שנתגלה בהקו היושר. ומאלו הששה גבולים שבקו נתהווה אח"כ בחי' הששה גבולים ג"כ בא"ק ובכל העולמות והפרצופים כולם.

והנה עי"ז נתהווה כל חלוקי ההבחנות וכל הריבויים בכל העולמות שלמטה. וכן כשם שנסדר בהקו בחי' ימין ושמאל, כן נסדר ג"כ בהשפעה הנמשך ממנו, דהיינו כי יש בחי' פתחים בימין ויש פתחים בשמאל כמו הב' עינים ואזניים ותריין נוקבין דפרדשקא וכנודע, וכל אחד משפיע מתכונתו.

והנה השפעת האורות שיוצא מהפתחים העליונים שהם עינים ואזניים חוטם פה, הנה עיקר התפשטותם הוא רק לצד הפנים לבד כי הם אורות מעולים מאד ואין בכח האחוריים לקבל אותם, ולכן הוא כל האורות אח"פ שהוא העקודים וכן ה"ג ת"ד דא"א הם עומדים רק לצד הפנים כי אין להאחוריים חלק בהם. אבל האורות היוצאים מן נקב החזה והטבור להיסוד הם יכולים להתפשט היטיב באחוריים ג"כ, ולכן אר"א מלבישים את א"א מכל סביבותיו פנים ואחור. וכן זר"ן מלבישים ג"כ את א"א מכל סביבותיו שהוא גם באחוריים שלו. אבל הנקודות רק מצד הפנים.

והענין בביאור הוא כי הנה נודע שכל עולם הנקודות הוא התגלות השרשים של כל הד' עולמות אב"ע, והיינו כי אחר שנצטמצם א"ק מטבורו ולמטה, ונתרוקנו הכלים דתנה"י דא"ק מהאור, אז עי"ז נתגלו אותן הכלים כביכול על י' בחי' נפרדות, והיינו הפנים דהפנימיות דתנה"י, א'. והאחוריים דהפנימיות, ב'. והחיצונית דהפנים, ג'. והחיצונית דהאחוריים, ד'. והחיצונית דחיצונית של האחוריים, ה'.

ועד"ז היה ג"כ ה' בחינות עד"ז ממש בהמלכות דא"ק, והה' בחי' שבהמלכות הם העצמות העיקריים של הד' עולמות אב"ע גופה, אבל הה' בחי' שבהתנה"י הם החלקי דא"ק המתפשט בהם ומשתתף עמהם להיות עצם מעצמיהם ובשר מבשרם.

אמנם הנה בכ"ז לא היה עדיין כל העולמות אב"ע בגילוי גמור ובפועל ממש כלל, כי מאחר שהרי יצא האור מהם כי הרי נתרוקנו הכלים כנ"ל, וכלים בלא אור הוא כגוף בלא נשמה. ולכן המשיך המאציל ית"ש אח"כ אור בהם, אמנם לא המשיך מתחילה רק אור הפנים לבד, כדי שלא יקבלו ממנו תחילה רק כלי הפנים והפנימיות דתנה"י, כי עי"ז יבדלו כלי האחוריים והחיצונית לצאת למדרגה בפנ"ע. והכלים דתנה"י עצמם הם לא מיתו ולא נשברו, אך הה' בחי' כלים דהמלכות שהם הנקודות כנ"ל, הנה להם יצא אור דהעינים שהוא ג"כ מהבחי' האחרונה דס"ג

דס"ג הב"ן שבו, ומחמת שהיה אור זך מאד כנ"ל לא היה להכלים השתוות עמו כ"כ. ולפי ערך השבירה שהיה בכל א' כן יצא מהם בחי' הקליפה והרע ככל הצורך לכל עולם ועולם. ונמצא מזה כי ע"י שיצא רק אור הפנים ומהפתחים העליונים שבו שהוא מהעינים, נבדלו כל עולם ועולם על מדרגתה, כי כל מי שהוא יותר חיצון ויותר אחוריים לא קיבלה ממנו רק יותר מועט ונתעבה ביותר, וגם ע"ז יצאה השבירה על מתכונתה וככל מה שכוון בו המאציל ית"ש. אך עכ"ז לא הסיב את כולם לצד הפנים משום שהכלים היו רובם מהאחוריים, כי מהאחוריים היו ג' בחי' כלים, ומהפנים לא היו רק ב' בחי' כלים וכנ"ל. ועוד כי הרי האור לא היה לו השתוות עמהם כ"כ, ולכן הגם שהאור שהוא הנשמה הוא המושל והשליט על הגוף, עכ"ז לא הסיב אותם לצד הפנים רק רובם ולא כולם, ונשארו עכ"פ מקצת הכלים עם קצת האור הנכנס בהם עכ"פ באחוריים ג"כ. וזהו מ"ש הרב כי עיקר הנקודות האורות עם הכלים היו לצד הפנים, אלא שנתפשט קצת מהם לאחוריים ג"כ.

ובאמת היה גם בזה כוונה גדולה, דמשום שמהם יצא אח"כ כל בריאות החיצונים אשר יניקתם הוא רק מהאחוריים לבד, ואלו שהיה עמידתם בהאחוריים, היה להרע שורש גדול ח"ו למעלה שהוא באחוריים דא"ק, והיה להם יניקה גדולה יותר מדאי, ולכך לא יצאו הנקודות רק מהפתחים היותר עליון שבהפנים. אמנם עכ"ז מתפשט עכ"פ קצת הארה גם בהאחוריים, והוא כדי ליתן להם איזה שורש ואחיזה עכ"פ, דאל"כ לא היו נבראו כלל.

אמנם כ"ז לא היה רק בעולם הנקודות לבד, ומשום שיציאתם היה שלא ע"י זוג, אבל לאחר התיקון כאשר חזרו כל האורות וכן הכלים למעלה ונתקנו כולם בסוד זוג ועיבור ולידה, אז היה באמת ההתלבשות האצילות לא"ק מכל סביביו, וע"ד ז"ן המלביש לא"א וכן כל פרצוף תחתון לעליון.

אמנם יש להקשות כי הרי לעיל (פרק א בהמ"ב) אמר שם הרב בפירוש שגם התיקון היה ג"כ עיקרו הוא רק לפנים ורק קצת הארה ממנו מתפשט לאחוריו ג"כ, והוא שלא כדברינו, כי אנחנו אמרנו שלאחר התיקון אשר חזרו לשרשן ויצאו ע"י זוג, היו הנה"י דא"ק בתוכם ממש והאצילות מקיף אותן מכל סביבותיהם באין הבדל בין פנים לאחור שהכוונה הוא שהגם שבאמת מקיף אותם האצילות מכל סביבותיהם, עכ"ז מכיון שבחי' האחוריים אינו לוקחם האצילות לעצמו אלא רק בשביל הבי"ע, א"כ שייך לומר היטיב שהאצילות אינו מקיף רק את הפנים לבד. והגם שהפנימיות דאחוריים הוא ג"כ לאצילות, אך פשוט הדבר שגם האחוריים אשר לאצילות הוא ג"כ רק לאותו חלק האצילות אשר הוא השורש לבי"ע, אבל עיקר האצילות עצמו הוא רק הפנים והפנימיות לבד.

והנה ידוע הוא שכל עליון המתפשט בהתחתון הוא רק בהאררתו לחוד, ונמצא שהעגולים והיושר עיקר האור הוא לצד הפנים אלא שהאררתם מתפשט אל אחוריו ג"כ, עכ"ז יש בכל א' כוונה בפנ"ע, כי בהעגולים ר"ל בעולם התהו, הכוונה הוא על הכמות, אבל בהיושר ר"ל לאחר התיקון הכוונה הוא רק על האיכות.